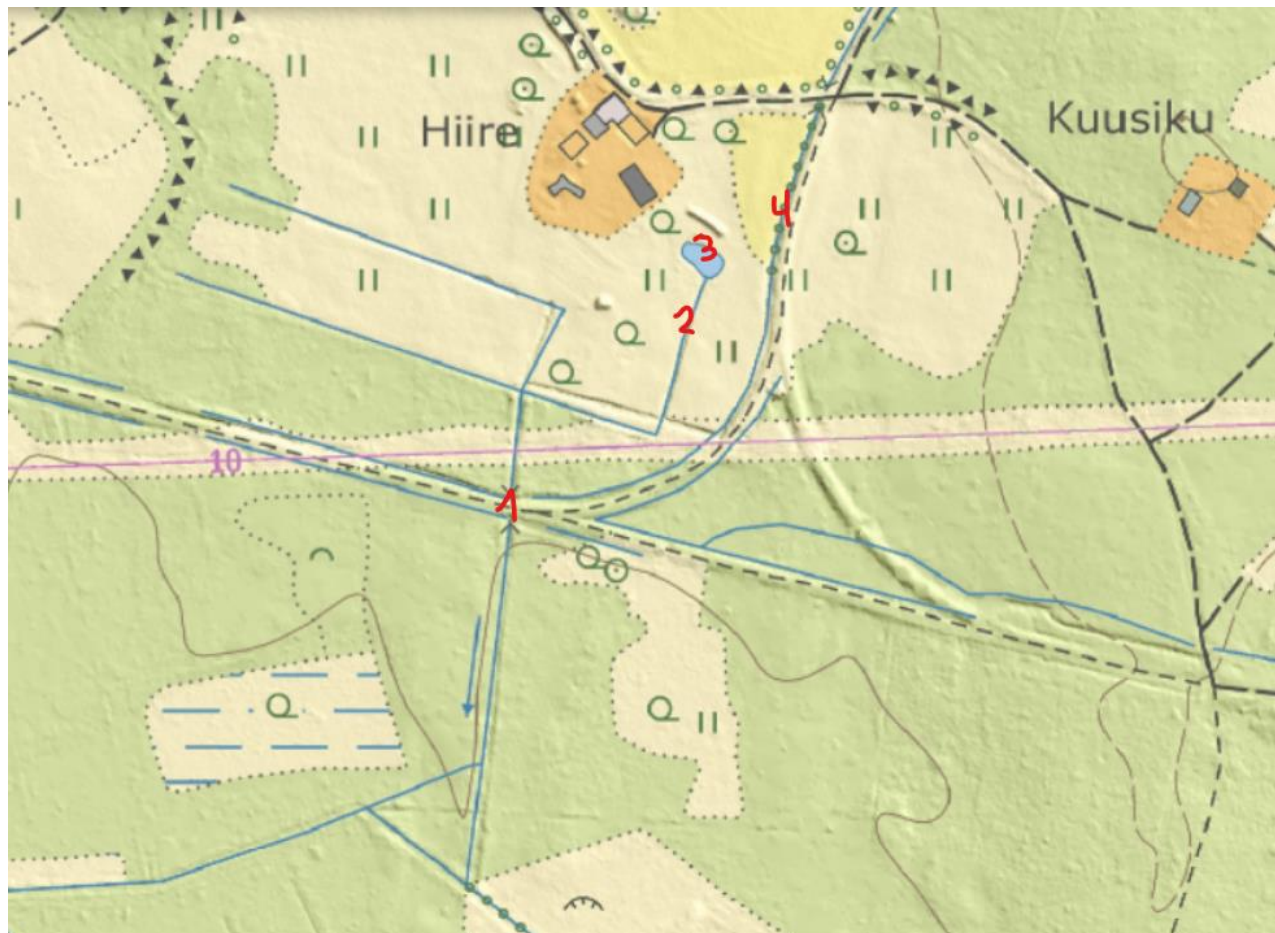

Põlma oja (VEE1095900) lähte vaatlus

Vaatluse aeg 16.03.25. Vaatleja Marko Vainu

1. Raudteetammi alla truupi voolas põhja poolt vesi. Idast ja läänest suubuvatel kraavidel oli kerge jääkiht peal:

2. Hiire talu allikatiigist voolas välja mitu l/s vett. Vesi voolas pae peal, aga sängis kasvas ohtralt niitrohevetikaid:

3. Hiire talu allikatiik. Tiiki süvendati ja laiendati 2021. aastal, et see täidaks ka tuletõrjетиigi ülesandeid. Varem olevat pererahva sõnul olnud tegemist täiesti loodusliku tõusuallikajärvikuga. Tiigi kallastel ja põhjas paljandub paas. Sügavust on vähemalt 1,5 m. Pererahva sõnul võib suviti tiigist väljavool lakata, aga paus ei ole üldjuhul pikem kui kuu. Vesi voolavat pae seest tiiki nii loodekaarest kui ka kirdest. Pärast süvendamist hakkas rohkem tulema loodest. Varem on talu joogiveevarustus põhinenud sellel allikatiigil – tiigi kirdeosas olevat olnud pump sees. Suve jooksul kasvavat tiik rohevetikaid täis. Talviti tiik ei külmu ning sellel on talvitanud korraga mitukümmend parti. Pererahva sõnul on nende jaoks Põlma oja algus olnud alati sellest tiigist. SEC 401 $\mu\text{S}/\text{cm}$, pH 7,8, temp 4,9°C.

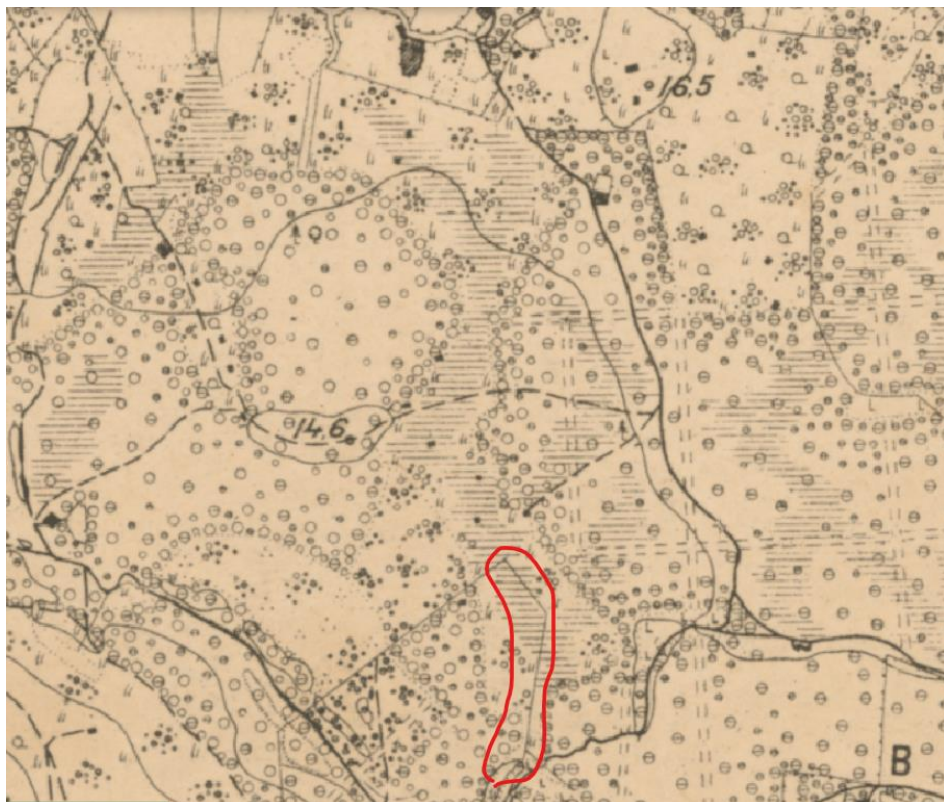

4. Vana raudteetammi äärses kraavis nirises pae peal veidi vett. See nire pidavat pererahva sõnul olema üsna ajutine:

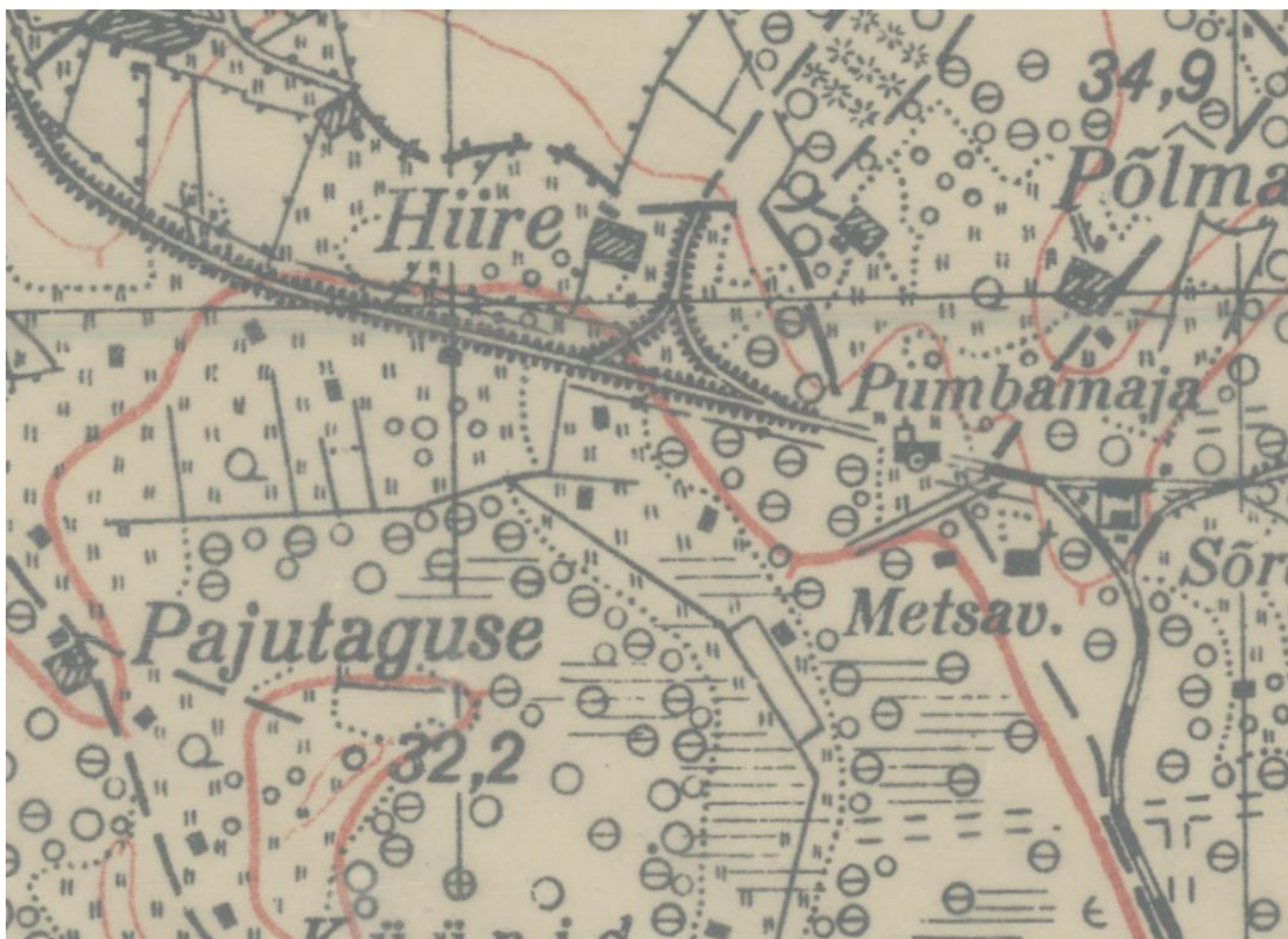

Olukord ajaloolistel kaartidel:

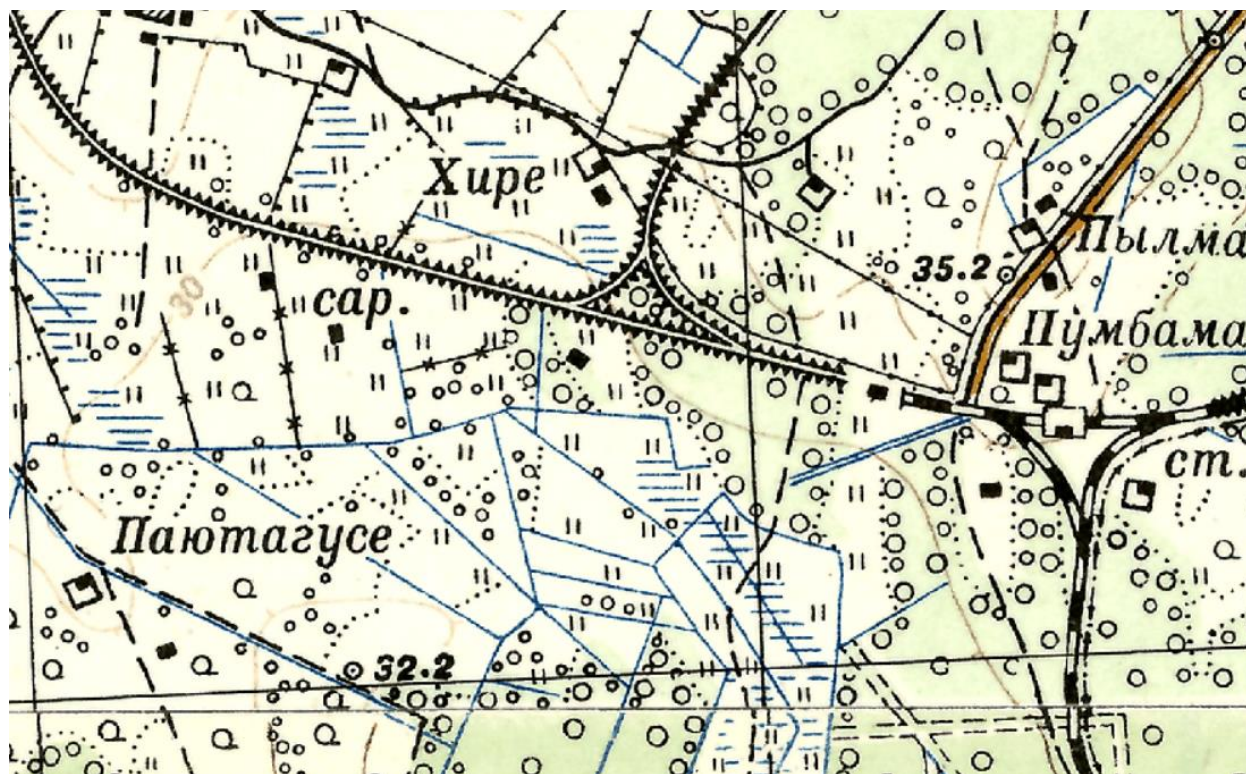
Verstasel kaardil on Põlma oja kujutatud algama kraavina praeguse Metsjärve suvilapiirkonna lähedusest:

EV 1:25 000 kaardil on kraavijat vooluveekogu kujutatud alates Hiire talust põhja poolt mööduvast raudteetammist. Kraave on kujutatud ka raudteest põhja pool. Samas raudteealust truupi kaardil pole. Arvestades, et see on raudteetammi all praegu olemas, siis tõenäoliselt oli see olemas ka siis:

Sarnane on olukord NL 1:25 000 kaardil 1946. aastast:

1952. aasta fotoplaanil on raudteealune ühendus peal ning seal on kujutatud ka sirget voolusängi, mis asub samas kohas, kus praegune Hiire allikatiigi väljavool:

Järeldus: Kuigi ajaloolistel kaartidel pole Põlma oja ülemjooksu ega lähed selgelt kujutatud, siis tänapäevase olukorra põhjal on oja kõige loogilisemaks lähteks Hiire talu allikatiik. Põlma oja lähtena tajub seda ka Hiire talu pererahvas.